

פרוטוקול מס' 219

מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ג', כ' בכסלו, התשמ"ו, 3.12.85, שעה 13:00

נכחו:

חברי הוועדה:

א. שפירא - יו"ר
א. אבוחצירא, י.ז. אמיר,
ג. ארד, י. ארידור; י. ארצי,
מ. בר-און; פ. גרופר, א. ויינשטיין,
י. כהן, י. מצא, ע. סולודר, י. צבן,
ח. רמון, מ. שטרית, א. שלום, ג. שפט,
ד. תיכון, ג. כהן, ד. מגן, י. שריד

מוזמנים:

שר המשפטים מ. נסים
ט. בלומצוויג, י. אליאסוף - משרד המשפטים
נציגי כלי התקשורת

א. דמניץ - היועץ המשפטי לוועדה
ס. אלחנני - יועצת כלכלית

מזכיר הוועדה:

א. קרשנר

רשמה - ש. לחובניצקי

סדר היום:

"הסבות רפואיות לבכירים" - הצעות לסדר היום.

אני מתכבד לפתוח את הישיבה. הנושא שעל סדר היום:

היו"ר א. שפירא:

"השבות רפואיות לבכירים" - הצעות לסדר היום

האם הישיבה פתוחה לעתונאים או סגורה בפניהם?

א. ויינשטיין:

אני מחליט שהישיבה סגורה בפני העתונאים.

היו"ר א. שפירא:

בהקשר הזה יש לי הצעה לסדר. למען הסדר, כשמתעוררת בעיה פרוצדורלית - נכון שליושב-ראש יש סמכויות רבות, אבל יש גם סמכויות שנקבעות על-ידי מליאת הוועדה והיה ויהיה רוב בעד פתיחת הישיבה בפני כלי התקשורת אזי על היושב-ראש לקבל את דעת הרוב.

ד. תיכון:

זאת באם היושב-ראש יביא את הנושא להצבעה.

היו"ר א. שפירא:

אני מעיר זאת לא כדי שתשתמש בזה היום, אך דע לך שזה המצב.

ד. תיכון:

אני מבקש לברר של מי הסמכות בנושא זה. אם הסמכות היא של היושב-ראש - בבקשה. אם לאו, אני מבקש שהישיבה תהיה פתוחה. אני מבקש שהיועץ המשפטי לוועדה יבהיר כמה דברים אמורים. אם יתברר שהסמכות להחליט בנושא היא של היושב-ראש - אני רק יכול לומר שאני מצטער על ההחלטה. אם לאו - אני מבקש לקיים דיון טרומי בשאלה אם הדיון יהיה פתוח או סגור.

א. ויינשטיין:

על-פי תקנון הכנסת היושב-ראש יכול להחליט. זה בעיני נושא עקרוני באותה מידה שהדיון עקרוני.

היו"ר א. שפירא:

כפרלמנטר ותיק אני רוצה לתרום תרומה צנועה מבסיוני. הבסיון הפרלמנטרי, הזוהל וההתקדים אומרים שהוועדה מחליטה ברוב אם הישיבה פתוחה או לא. כמוכן שהיושב-ראש יכול לומר שהוא לא מעמיד את הענין להצבעה, אך זה בוהל לא תקין. ציינתי מהו הזוהל ברוב המקרים אותם אני מכיר.

י. שריד:

אדוני היושב-ראש, אני מבקש שתקיים על כך דיון.

א. ויינשטיין:

איני מבטל את הבסיון הפרלמנטרי שיש לחבר-הכנסת שריד, אך יש לוועדה יועץ משפטי ורק הוא יקבע. כפי שהיועץ המשפטי של הוועדה יגיד.

היו"ר א. שפירא:

אני מציע שתעמיד את הנושא להצבעה ראשונית.

י. מצא:

אם יש כוונה לקיים הצבעה - אני מבקש לקיים דיון. אני רוצה לומר את דעתי מדוע לקיים דיון פתוח.

א. ויינשטיין:

בוועדת החוץ והבטחון ככל שמחליטים שהישיבה סגורה וסודית יותר - כך מופיעים הדברים בעתונות.

ד. מגן:

אדוני היושב-ראש, אני מציע לך לשקול את נושא פתיחת הישיבה בפני העתונות. אני חושב שהנושא הוא ציבורי, פרץ החוצה, נכתבו עליו כל-כך הרבה דברים, הושמחו אנשים מכוונים שונים והדלפות תהיינה. אני מציע לך, אדוני היושב-ראש, להכריז על הישיבה הזאת כעל ישיבה פתוחה למען יידעו וייראו מה היה בוועדה הזאת, מבלי שכל אחד ילטף את דבריו בכל מיני אמרות שלא באמרו.

י. מצא:

מ. שטרית:
אני לא יודע בדיוק מה נהוג בוועדות אחרות.
אני לא חושש לומר את דעתי בנושא ואני מסכים
לוותר בכלל על דיון, אפשר להצביע מיד מי בעד ביטול ההטבות הרפואיות ומי נגד
הביטול. עמדתי היא בעד ביטול ההטבות הרפואיות, אך עד היום כשהיושב-ראש לא רצה
לפתוח ישיבה בפני העתונות הוא לא פתח אותה.

היו"ר א. שפירא:
בוועדה זו מועלים ברשאים שהדיון בם הוא כדיון
בדיני נפשות. יש אנשים שאינם מנוטחים בקופות חולים
ויש להם רק את הנושא הזה. אם נבטל עכשיו את ההטבות - מצבם של אותם אנשים שאינם
מנוטחים בקופות חולים יהיה הפקר, כי אף קופת חולים לא תרצה לבטחם. אני לא יודע
מי רוצה לתפוש כותרת. הציעו פה רק להצביע ולא לדון בשום דבר. אני סבור שהדיון
צריך להיות יסודי. יש תנאי עבודה, יש אנשים שחתמו על חוזים. מר שחל אמר לי שהמנכ"ל
שלו חתם על חוזה וחלק מההטבות היו -

ח. רמון: מה זה חתם?

י. מצא: אם יש הסכם כזה זו הפקרות ציבורית.

ח. רמון: מנכ"ל עובד לפי מה שכתוב בחוק.

היו"ר א. שפירא:
הגיע היועץ המשפטי לוועדה. מר דמביץ, חברי רוצים
שהישיבה תהיה פתוחה. אני החלטתי שהישיבה תהיה
סגורה.

א. ויינשטיין:
היתה החלטה של היושב-ראש שהדיון יהיה סגור ואני
ביקשתי שהדיון יהיה פתוח. עלתה השאלה האם הנושא
הוא בסמכות הוועדה או בסמכות היושב-ראש. השאלה שלי היא בסמכות מי החלטה.

י. שריד:
השאלה היא לא בסמכות מי החלטה אלא מה הן הדרכים
לפתיחת ישיבה של ועדה.

א. דמביץ:
ברשות היושב-ראש וברשות החברים, התשובה תהיה קצרה.
בתקנון הכנסת ישנו סעיף 101 האומר את הדברים
הפשוטים האלה: "ישיבות הוועדות אינן פומביות, אלא אם הוועדה החליטה אחרת". נאמר
הוועדה ולא דווקא יושב-ראש הוועדה. על כן אם יש הצעה בוועדה שהישיבה תהיה
פומבית אזי הדבר צריך להיות מובא להכרעת הוועדה כולה. אוסיף רק זאת, לפי עצתו
של מר אליאסוף שהוא מבוסס מאד בענין הזה, שבחוברת של תקנון הכנסת יש גם החלטה
של ועדת הכנסת שאמרה: "הטלוויזיה תורשה, בהסכמת יושב-ראש הכנסת, לצלם ישיבה
אחת של כל ועדה מוועדות הכנסת... במטרה להראות עבודת הוועדות לציבור"; בנוסף לזה:
בעבור שנתיים בא סעיף בוסף האומר: "לא יותרו צילמי טלוויזיה בקומת הוועדות בענין
הוועדות". איני בטוח באיזו מידה זה שייך לענין. אולם לגבי הפומביות של הישיבה
נאמר שהישיבה איננה פומבית אלא אם הוועדה החליטה שהיא תהיה פומבית.

היו"ר א. שפירא:
אני מבין שלגבי הוועדה אין החלטה אלא של יושב-ראש
הכנסת.

א. ויינשטיין:
אני מבקש שתקיים דיון בנושא. אני רוצה לשכנע חברים.
אני מבקש דיון על השאלה איך הוועדה תחליט. אני רוצה
לשמע מי נגד.

היו"ר א. שפירא:
בתחילת הישיבה החלטתי שהדיון יהיה סגור. אני בעד
זה שהדיון יהיה סגור כדי שהוא יהיה אמיתי.

ח. רמון: קיבלת חוות דעת.

היו"ר א. שפירא: לגבי הוועדה צריך לקבל אישור מיושב-ראש הכנסת.

- היו"ר א. שפירא:**
מטעמי צביעות כולם יציעו שהישיבה תהיה פתוחה.
אבי כנראה אהיה היחידי בעד ישיבה סגורה.
- ח. רמון:**
חבר-הכנסת גרופר בעד ישיבה סגורה ויש עוד חברים.
- א. וייבשטיין:**
כדי שהדיון יהיה אמיתי וישיג את המטרה צריך לפתוח את הישיבה. כל חבר יצטרך לדעת שמה שהוא יאמר צפוי לפרסום.
- י. כהן:**
זו תהיה הצגה.
- א. וייבשטיין:**
זו לא הצגה, הצגה היא כשאומרים דברים בפנים ויוצאים החוצה...
- י. ארידור:**
אבי רוצה להבין משהו. בעצם אנו מקיימים את כל הדיונים באופן פומבי. השאלה אם אנו מזמינים אורחים או לא. יש בתקנון סעיף שדן בהזמנת אורחים וזהו סעיף 106, אך הדיון הוא פומבי.
- היו"ר א. שפירא:**
בדרך כלל הדיונים סגורים ומה שאביא להצבעה תהיה השאלה אם לפתוח את הדיון אם לאו.
- פ. גרופר:**
אתם רוצים להרוס ועדה זו עד הסוף. תפתחו את כל הדיונים.
- היו"ר א. שפירא:**
רבותי, אבי רוצה לומר דבר. בוועדה זו מתקיימים דיונים בנושאים רבים. אם אצטרך להביא את הנושא להצבעה, בשעה שאיני רוצה להניאו להצבעה, יאמרו לי להנא : אתה זוכר שהדיון בנושא זה וזה היה פתוח.
- י. מצא:**
אם כך, למה פתחת את הישיבה הקודמת בנושא בתי החולים?
- ח. רמון:**
ובה נאמרו דברים חמורים מאד.
- היו"ר א. שפירא:**
חבר-הכנסת מצא, עצם הענין שלא היה לגבי הישיבה הקודמת דיון בשאלה אם לפתוח אותה אם לאו - מועיד על משהו. צריך להבין שיש הבדל בין ישיבה זו לזו ויש ענין של שיקול דעת של היושב-ראש. אבי מבקש מכס לא להביא את הנושא להצבעה. אבי רואה את הישיבה כסגורה.
- י. מצא:**
אדוני היושב-ראש, אינך רשאי לנהוג כך, לאחר שקראת ליועץ המשפטי לוועדה והוא נתן את חוות דעתו.
- א. דמניץ:**
כתוב: הוועדה.
- היו"ר א. שפירא:**
אני יכול לבקש התייעצות סיעתית.
- י. צנן:**
התייעצות סיעתית על פרוצדורה?
- פ. גרופר:**
כן.
- י. צנן:**
זו פעם ראשונה שאני שומע דבר כזה.

תבקש התייעצות קואלציונית, לא סיעתית.

י. מצא:

חבר-הכנסת צבן, האם אתה רוצה שנחליט עכשיו שאי-אפשר לבקש התייעצות סיעתית לגבי פרוצדורה?

היו"ר א. שפירא:

בבקשה, אפשר.

לא.

ג. שפט:

התייעצות סיעתית באה לפני הצבעה; אם היושב ראש רוצה התייעצות סיעתית הוא צריך לבקש זאת לפני

א. ויינשטיין:

ההצבעה.

רבותי, מזה עושים עניין?

י. כהן:

כבר פתחנו היום ישיבה אחת.

י. מצא:

אני מביא את הנושא להצבעה. מי בעד דיון פתוח? מי בגד?

היו"ר א. שפירא:

ה צ ב ע ה

בעד - 9

בגד - 6

הוחלט לקיים דיון פתוח לכלי התקשורת.

רבותי, תחילה אתן את רשות הדיבור לחברי הכנסת שהגישו את ההצעות לסדר אשר הועברו אלינו ממליאת

היו"ר א. שפירא:

הכנסת.

קודם אתה חייב לקבוע איזה נושא עובר לדיון בוועדת הכספים.

ד. תיכון:

ועדת הכנסת החליטה אתמול - ואני חושב שזו החלטה לא בכונה - להעביר את כל ארבע ההצעות לוועדת הכספים.

י. שריד:

האם אנו דנים בנושא חברי הכנסת או לא?

ד. תיכון:

זה לא בסמכותנו לפי החוק. החוק אומר שבנושא חברי הכנסת קובעת ועדת הכנסת. אנו צריכים לדון בכירים,

י. כהן:

בשרים, בשופטים וכו'.

אני מבקש מהחברים שהעלו את ההצעות לסדר להציג את הנושא. אני מקציב חמש דקות לכל מי שהציע הצעה במליאה

היו"ר א. שפירא:

והיא הועברה לכאן.

מה עם אלה שהציעו הצעה בוועדה?

ע. סולודר:

בשמע קודם את חברי הכנסת שהצעותיהם הועברו אלינו מהמליאה. הישיבה תימשך עד השעה ארבע. בשמע תחילה

היו"ר א. שפירא:

את חבר-הכנסת צבן, בבקשה.

י. צנן: חברים, את דעתי על הנושא ועל התופעות של ריפוי חינם לבושאי משרה ברשויות השלטון אמרתי במליאה ואמרתי בפומבי. איני רוצה לפרט ולחזור על כל הדברים. אני חושב שזהו עיוות שצריך לעקרו מהר ממציאות חיינו. אני רוצה להיות מאד ספציפי וקונקרטי. מדובר בהטבות שיובקות את סמכותן מ-9 חוקים, ששמונה מהם הפעלתם בידי ועדת הכספים. חוק אחד נוגע לחברי כנסת והסמכות לדון בו היא של ועדת הכנסת. ישנו חוק גשיא המדינה, חוק מבקר המדינה וחוקים אחרים. התופעה ידועה בהקשר לקבוצה הראשונה. מדובר בקבוצה לא מצומצמת של שרים, שופטים, דיינים עליונים שזכאים לאבל-ריפוי חינם. יש איזה כללים בקשר להגשת החשבונות, גם כשהטיפול נעשה בארץ וגם כשהוא נעשה בחו"ל, כשהדבר כפוף לאישור משרד הבריאות. אל הקבוצה הזאת הסתפחה במהלך 12 שנים קבוצה נוספת. לא אכנס לצד ההיסטורי של הנושא, אם כי אני יכול לכתוב על כך עבודת מחקר. זה התחיל במנכ"לים של משרדי הממשלה והמשיך הלאה, כשאליהם הצטרפו אחרים.

ד. תיכון: איך הם הצטרפו?

י. צנן: העיגון החוקי מופיע נתקשי"ר, פסקה 85 (קורא). אם כן לקבוצת המנכ"לים-הצטרפו מזכיר הממשלה, מבקר המדינה, נגיד בנק ישראל ומשנהו, היועץ המשפטי לממשלה, סגני השרים, הממונה על הכנסת המדינה, הממונה על השכר, החשב הכללי, נציב שירות המדינה, נציב מס ההכנסה, הממונה על שוק ההון, הממונה על התקציבים, מנהל מרכז ההשקעות, מנהל רשות החברות הממשלתיות מנהל המכס והמע"מ והיועץ המשפטי של האוצר. כמו כן מזכיר הכנסת, מנהל מינהל מקרקעי ישראל, מנהל הביטוח הלאומי, נציב המיס, מנהל רפ"אל, הרמטכ"ל, המפכ"ל, מנהל שירות התעסוקה, מנכ"ל רשות השידור, מנהל הרכבת ומ"מ קבוע של מזכיר הממשלה.

ישנה הגדרה של תנאי עבודה מיוחדים והממשלה חייבת, במידה שהיא מעסיקה עובדים בתנאים המיוחדים הללו, לפרסם ברשומות בהודעה על פי חוק גמלאות המדינה להלן: העבודה בתנאים מיוחדים, ואז מופיע הנוסח אלה ואלה חלים עליהם תנאים מיוחדים, ללא אישור ועדת הכספים.

א. ויינשטיין: המנכ"לים קודם מונו כמנכ"לים וזה חשוב.

י. צנן: כשיש דין ודברים עם אדם בדבר מינויו - בציבות שירות המדינה בותנת לאדם חונרת ובה טופס ומכתב המפרטים את תנאי העסקתו ובתנאי ההעסקה כלולים התנאים, כשנקודת המפתח היא שמנהל כללי או המוקבל לו צמוד לסגן שר. יש בעיה לגבי סגני שרים שהם חברי כנסת.

שר המשפטים מ. נסים: כולם חברי כנסת.

י. צנן: כיוון שהם חברי כנסת יש בעיה של הפנסיה ואני מציע לא להתעסק בכך.

א. ויינשטיין: בכנסת הנושא הוצג כך שכאילו אנשים מהאוצר לקחו זאת לעצמם.

י. צנן: כתוב: "עבודת מנכ"לים במשרדי ממשלה..." (קורא הסעיף) על בסיס זה הוציאה ציבות שירות המדינה תנאי שירות וגמלאות החלים על מנהלים כלליים של משרדי הממשלה. לגבי חברי כנסת לשעבר נאמר בסעיף אחר כדלקמן: "ביטוח רפואי לחבר הכנסת לשעבר שיהיה כסגן שר, לבני משפחתו ולשאיירי חבר הכנסת כאמור... ייבחנו שירות רפואי ואישפוז באותם תנאים שהיו זכאים להם..."

לפי הערתי כל עוד סגני שרים מקבלים את ההטבות שהם מקבלים אף בית דין שבעולם לא יכול לשלול מאותה קבוצה את ההטבות הללו, אם סגני שרים שהם חברי כנסת ממשיכים לקבל אותן. עתה אני רוצה לומר משהו לגבי הקבוצה הראשונה.

אני מבקש שיוזמנו לכאן נציגים של בציבות שירות המדינה.

ד. תיכון:

לגבי הקבוצה הראשונה הכוללת חברי כנסת, שופטים ודיינים אני רוצה לומר שהם חייבים להיות מנוטחים

י. צנן:

בקופות חולים.

לא נכון.

שר המשפטים מ. נסים:

השופטים לא.

י. צנן:

השופטים לא.

שר המשפטים מ. נסים:

לגבי חברי הכנסת כתוב שהם חייבים להיות מנוטחים בקופות חולים. את הפרט הזה לא בדיוק יודעים במשרד

י. צנן:

הבריאות. אני רוצה להבהיר משהו. זה לא נכון שחבר-כנסת שוועדה רפואית של משרד הבריאות אישרה לו קבלת טיפול בחו"ל זכאי לטיפול חינם.

אין זכאות כזאת.

שר המשפטים מ. נסים:

לגבי הקבוצה הראשונה, כולל הפקידות הנכירה, אני רוצה לומר שלפי דעתי צריך להיות תיקון בחוק אשר ימנע

י. צנן:

מועדה כלשהי מוועדות הכנסת להעניק את ההטבה הזאת. אבל אני יודע שעד שתיקון בחוק יגיע לכלל ביצוע - יחלוף זמן ואני מסכים לצעד ביניים בכיוון שגם יציע אותן חברי מימין (חבר-הכנסת רמון) והוא שתהיה החלטה של ועדת הכספים של הכנסת המנסלת את כל ההטבות הללו. אולם צריך לדעת שהחלטה כזאת תקפה אינו תמידי מפני שהפה שאוסר יכול מחר להתיר. לכן אני מבקש את התיקון לחוק.

יש בעיה אחת, שרמז עליה היושב-ראש בפתח הדברים, ולכן בהצעת החוק שהגשתי יש הוראת מעבר. לא יעלה על הדעת שמי שבמצא היום בבית אבות וזקוק לטיפול סיעודי או שר לשעבר, בכיר או פחות בכיר, אשר לא היה חבר בקופות חולים מצבם יהיה הפקר. אני מציע שזכותם של אלה לטיפול חינם לא תישלל מהם עד שוועדת הכספים תמצא את ההסדר המתאים. יש תקדימים לפיהם הממשלה הגיעה להסדר של ביטוחים קולקטיביים עם קופות חולים. בקופות החולים מנוטחת בערך 92% מהאוכלוסיה; 7%-8% לא מנוטחים, כש-3% מהם הם עשירי עולם שאינם זקוקים לקופת חולים ו-3% מהם הם חלקאים ובדכאים, כאשר במצב מסויים הגיעה הממשלה להסדר עם קופת החולים לתת שירותים רפואיים לאותם -

היא מעבירה 30 מליון דולר עבור אלה ויש לכך סעיף תקציבי.

ח. רמון:

כדי להסיר כל ספק אני רוצה לומר שההצעה שלי אין בה כדי לבטל בהיבך יד את השירות הביתן לאלה שאין להם

י. צנן:

ביטוח רפואי. מי שאין לו ביטוח רפואי תדאג ועדת הכספים, כפי שהתחייבה הממשלה לגבי אחרים, שהוא יקבל אותו, בכל בהתאם לתבאים המשתנים שאנו בחליט עליהם.

אני רוצה להסב את תשומת לבכם לעובדה שזהו נאום הבכורה שלי בפני ועדת הכספים ועל-פי הנוהלים הקיימים

י. שריד:

לא מפריעים בעת נאום בכורה. אומר דברי בקצרה. ב-15 במאי 1983 הצענו, חברת הכנסת גאולה כהן ועבדכם הנאמן, לוועדת הכנסת לבטל מכל וכל את ההטבות הרפואיות של חברי הכנסת ואני רק יכול להביע צער עמוק על כך שנשעתו לא החליטו כפי שהיו צריכים להחליט, כשאז היו יכולים להסיר מכשלה גדולה מתחת ידינו.

עלתה השאלה מה בסמכות הוועדה הזאת. ברור לחלוטין שכשמדובר בחברי הכנסת הסמכות מסורה בידי ועדת הכנסת. הצעתי היום בוועדת הכנסת שבשנוע הבא יעלה הנושא מחדש על סדר יומה של הוועדה ואני רוצה להאמין בכל לבי שאמנם תחליט הוועדה בשנוע הבא - באופן חד צדדי, ואני מדגיש זאת - על ביטול ההטבות של חברי הכנסת. למה אני אומר ביטול חד צדדי? כי אני מכיר את הטכניקות של הקנורה או הדחיה של נושאים. הטכניקה אומרת: עד שלא יבטלו לכולם - אני לא מבטל לעצמי ואני שולל את הטכניקה הזאת, היא לא נכונה. על חברי הכנסת מוטלת החובה לבטל בראש וראשונה את ההטבות השמורות להם, גם כשאני מודע לכך שבהשוואה לבכירים נושאי משרה ברשויות השלטון, חברי הכנסת הם הנהנים האחרונים. אם הם הנהנים האחרונים מדוע לא הזדרזו יותר מאחרים לבטל את הדבר? והרי בלאו הכי, מהרבה בחינות הדבר הוא לא שריר ולא קיים. קודם כל, החובה היא עלינו.

אם מותר לי לשרבב בימה של הומור לדיון, אני רוצה לומר שהיום הואשמת בוועדת הכנסת כשהבעתי דעה: הואשמת על-ידי חברי הכנסת באנטי-פמיניזם. וכל כך למה? למה אנטי-פמיניזם? משום שעשיתי שמוש במלים התקן תוך רחמי. אמרתי שיש להתקין במוחו של אותו אדם שהתקין התקן תוך רחמי לבתו, התקן תוך מוחי. כדי לבקש אותי מכל אדם שחטאתי באנטי-פמיניזם אמרתי: לו חבר כנסת היה מבקש מימון לחגורת 'קילה' - הדברים היו מגיעים לאותו אבסורד.

דבר שלי, הגענו לאבסורד ואני רוצה לומר לוועדה וליושב-ראש שאפשר להחליט כך ואפשר להחליט אחרת. אני לא אהבתי את ההערה של היושב-ראש שיש מקרים של פיקוח נפש. קודם כל, אני לא חושב שההגדרה פיקוח נפש שמורה למקרים האלה. איננו משתייכים לבית שמאי, כולם בית הלל ואם יהיו מקרים שבהם תפגע ההחלטה לבטל את ההטבות הרפואיות - צריך למצוא הסדר, אבל אסור שהמקרים יוצאי הדופן האלה יקלקלו את השורה ובגללם נאמר שאנו לא מבטלים את ההטבות.

דבר שני - לא הייתי רוצה שגם בהסדר החדש יהיה דופי. צריך להיות ברור לחלוטין שאנו מבקשים את השטח לגמרי, אין יותר הטבות ואף אחד לא מקבל הטבות.

מה לגבי העיסוקים הפרטיים?

י. מצא:

י. שריד:
אני בעד ביטול מרחלם, אך זו דוגמא לא טובה. כל פעם שדנים בנושא ספציפי מערימים על השולחן עוד נושאים, כהנה וכהנה ואני הייתי בין אלה שבנוועדת הכנסת חזר ודרש ודרש שהמצב הבלתי-השוויוני הזה יתבטל. אבל אם תרצה בהזדמנות זו שאנו רוצים לבטל את ההטבות הרפואיות להניא גאולה לעולם - זה לא יילך. מבחינה זאת אנו הייבים להיות חלוץ עובר במחנה. קודם כל נבקה את האורווה אצלנו ואחר-כך את של כולם. אני לא רציתי שיווצר רושם שחברי הכנסת מחכים למישהו. אם ממשיכים בהטבות האלה צריך לקבל עוד הטבה אחת - הטבה של דמי בושה. אני מוכרח לומר שאני - ואני בטוח שאני מבטא את דעתם של רוב חברי הכנסת - באמת ובתמים בוש ובכלם. אני מתבייש בזה. גם לא מאמינים לנו ואני לא מאשים את אמצעי התקשורת, שמעתי שהם טענו שאנו כמו שחקנים שעולים על הבמה ואומרים שצריך לבטל את ההטבות, אך כאילו לא מתכוונים לכך ברצינות ולכן העניין ייקבר באדמה. זו באמת בושה וחרפה. לפי דעתי זה תמיד היה בושה והעליבו את הנושא ב-1983, אך עכשיו זו בושה וחרפה כפולה. אלה עציבים של פיקוח נפש. המדינה במצוקה כל-כך כנדה הכולם מותרים. בשאלת שאלה שלי אין עליה תשובה: תגידו לנו במה ויתרו הבכירים? במה ויתרו חברי הכנסת כשכולם מותרים?

באי-עידכון השכר לפי החוק.

י. כהן:

י. שריד:
אני מכיר את העוול שנעשה לחברי הכנסת נענין השכר. השכר נשחק לכולם והשכר של חברי הכנסת נשחק כהנה וכהנה. אבל למה הדבר הזה חמור במיוחד? - משום שהדברים האלה שהם דברים אולי קטנים מקלקלים את השורה ויוצרים רושם כל-כך גורא שכנו לא מוכנים לראות מה עשינו. לכן אנו מוכרחים לבטל זאת תיכף ומיד לסובתנו. אני לא מטיף מוסר לוועדת הכספים.

ועדת הכספים יודעת מה החובות שמוטלים עליה, אבל אני מבין שוועדת הכספים היא זו שדנה יותר מוועדות אחרות בכנסת בהכרח שציבורים מסויימים יוותרו על דברים שהיו להם. היום עולה לדיון הצעה לסדר היום של חבר-הכנסת פנחס גולדשטיין הנוגעת לעובדי חברת החשמל. אמרתי לו: חבר-הכנסת גולדשטיין, אנא בטובך, עשה עמך חסד ועשה עם כולנו חסד - אל תעלה את ההצעה היום, אלא לאחר שנעשה את מה שמוטל עלינו, כי אחרת הדברים נלעגים. אנו גאה דורשים ולא זאה מקיימים. אני מנקש מהיושב-ראש שיקבע פעם אחת בענין זה תקדים שוועדה איננה קבורה.

היו"ר א. שפירא:

האם אתה מתכוון גם לשופטים?

י. שריד:

לכולם. לא יהיה אף לא מיוחס אחד.

ד. מגן:

מי שהניח את הבסיס לחשיבה בכיוון של הטבות בלתי-מוסריות היו חברי הכנסת שחוקקו את חוק שכר חברי הכנסת ב-1949, דרך סעיף 5(4), כשבהתייחסם לסמכויות ותפקידי ועדת הכנסת הם קבעו כי ועדת הכנסת תקבע גם בענייני תשלומים עבור חברי הכנסת. באותו סעיף 5(4) כתוב תשלום בעד שירותים רפואיים. אין להתפלא שמספר שנים לאחר מכן ובשנים האחרונות ובזמנים האחרונים כל מיני סקטורים וקבוצות אמרו מה שמותר לחברי הכנסת מותר בטח ובטח לנו, ובשונה מחברי הכנסת שהם בדרך כלל די חובבנים בכל הנוגע לזכויות יש קבוצה של מקצוענים אשר קראתי את שמה מעל בימת הכנסת וחבר-הכנסת צנן פרט אותה כאן. חבר-הכנסת תיכון הוסיף לי עוד שם אחד. יש אם כן קבוצת עיליתא שלא מבטחת עצמה בקופת חולים וכשחלילה אחד מהם בזקק לאיזה שירות רפואי - כמובן שהענין הזה עולה הוון תועפות ומדינת ישראל משלמת.

אני מצטער שהענין כולו לא עבר בוועדת הכנסת כי קיוויתי ששם אוכל לשכנע, לשנות או לתקן את חוק שכר חברי הכנסת. השכר נקבע על-ידי ועדת נבנצל.

י. ז' . אמיר:

הוא ייקבע על-ידי ועדת נבנצל.

י. שריד:

אני חושב שבוועדת הכנסת מסתמן רוב שחושב שלא צריך לחכות לסיום עבודת ועדת נבנצל ולטפל בנושא זה

היו"ר א. שפירא:

יש אפשרות שחברי הכנסת כולם יחליטו שמוותרים על ההטבה הזאת.

ח. רמון:

אין לכך שום משמעות חוקית.

י. ז. אמיר:

יש אפשרות לוותר על שכר חברי הכנסת ומי שיש לו מליון דולר יוכל להיות חבר-כנסת.

ד. מגן:

אם הדיון היה נערך בוועדת הכנסת הייתי כורך את את ענין הצורך בבטול שירותי היוקרה לנכירים או לאותה עיליתה ביחד עם ענין חוק שכר חברי הכנסת, ביחד עם סעיף 8 הידוע לשמצה לפיו חברי כנסת יכולים להשתכר מכל מיני מקורות. כתוב: "אין חבר כנסת רשאי לקבל משכורת מחוץ לכנסת...". אבל שכר טרחה ודמי תיווך ועמלה - מותר. לכן ראוי שהדברים האלה ייבדקו. אבל אדוני היושב-ראש, אם הענין הובא לוועדת הכספים - אני מניח שהענין העיקרי אותו צריך לבדוק הוא ענין בזבוז כספי ציבור שלא בצדק. אני חושב שהדבר הוא בלתי-מוסרי ואני משתמש בלשון המעטה. חבל מאד שפרט לשר המשפטים המכבד אותנו בנוכחותו לא הופיע גם המופקד על המשרד.

קריאה:

שר הבריאות היה והלך.

קריאה:

הוא לא ידע, הוא לא הוזמן.

ד. מגן:

אני חייב להודות ששר הנריאוח בדברי תשובתו במליאת הכנסת בישר בשורה שאני מקווה שהיא אמיתית. ואני מאד מקווה שבמהלך הדיון של ועדת הכספים גם בנושא הקרדינאלי של אישור התקציב הוא יכרוך בשורה שלו בנושא ביטוח הנריאות. הוא אמר שהוא יניח בימים הקרובים על שולחן הכנסת את חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אין לי ספק שבחוק ביטוח בריאות ממלכתי חייב להופיע סעיף שכל סקטור, כל קבוצה וכל אדם בישראל - להוציא אולי את בשיא המדינה - אשר לא מבוטח ולא משלם ביטוח רפואי לא יקבל שירות רפואי. בכך נבטל את כל ההטבות ובמשוך את השטיח מתחת לרגליהם של כל מיני נהנים.

י. ז' . אמיר:

אתה רוצה שהשרים וסגני השרים יירדו לרמה של חברי הכנסת.

ד. מגן:

אני אומר לתקן את התנאים, למהוק את הסעיף הזה ובמילא למחוק את כל ההסכמים הקיימים עליהם אנו יודעים היום. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי יש הזדמנות יוצאת מהכלל לטפל בנושא. שר הנריאות הבטיח, וכך הבנתי מדברי תשובתו, שיש סיכוי שזה יילך במקביל לאישור התקציב בשנה הבאה ויש הזדמנות להכניס סעיף מיוחד בענין הזה. עד אז אני ממליץ שבהמלצות שתניח ועדת הכספים היא תאמר שהכנסת פונה לכל נושאי המשרות ברשויות השלטון בבקשה לרתל מיוזמתם ומרצונם על ההטבות האלה.

י. שריד:

היא לא פונה היא מבטלת.

מ. בר-און:

למה אתה מוציא את בשיא המדינה?

ד. מגן:

הוא לא משלם מס הכנסה. עמדותי היא זו: ראשית, יש לחתור או לשאוף לשינוי חוק שכר חברי הכנסת; שנית, לכרוך את הדיון של העדה בתקציב 85-1986 בחקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ולחתור להתקדמות במערכת החקיקה. אני מציע שבעת הדיון של ועדת הכספים בתקציב 5-1986 היא תצקוב אחר ההתפתחויות בתהליך החקיקה בוועדת העבודה והרווחה של אותו חוק שאני מקווה ששר הנריאות יניח על שולחן הכנסת. במקביל ועד שההליכים האלה יושלמו יש לצו רשות דמוקרטית ואפילו חובה ציבורית לפנות אל כל אותם אנשי ציבור ולבקש מהם לותר מרצונם על ההטבות האלה שנפלו בחלקם שלא באשמתם.

ג. כהן:

אנו כאן וגם בציבור וגם בתקשורת מפנים את האצבע המאשימה כנגד הנכירים בשעה שאנו האשמים, ואני לא אומרת שהנכירים זעקו זעקו כשהכנסת החליטה. בסופו של דבר כאן זה המקום בו נעשה העיוות וכאן צריך להיות תיקון המעוות. היד שהצניעה בעד השחיתות הכי גדולה בעיני היא היד שצריכה לבטל את הדבר. זה כמו להכניס את היד לקופת המדינה, זה כמו גניבה וגזלה לאור היום. זו שחיתות גדולה גם מבחינת סוג ההבאות.

היו"ר א. שפירא:

אסור להגיד זאת על אלה שהם שוכני עפר.

ג. כהן:

כשאני אומרת שחיתות זה גם מבחינת סוג ההבאות וגם מבחינת סוג הנהנים. תארו לכם שיגידו שיש הנאה שרק לנכירים מותר לחיות עוד כמה שנים, סוג הנאה כזה. פירוש הדבר שלא יתורספו 10 שנות חיים ולאחרים לא. לכן אני אומרת שזו הנאה מסוג ההבאות שבשום פנים ואופן לא יעלה על הדעת שאפשר לתת אותן. סוג הנהנים הם דווקא חברי הכנסת והנבחרים שהם שליחי ציבור. לכן משני הכיוונים הדבר הוא פסול ולכן אין להשחית דיבורים רבים בנושא. כולם מרגישים כך. באנו לכאן היום לאחר שהכנרנו מלים במליאה. מושמעים כל מיני נימוקים ותירוצים שהנכירים היו יכולים לקבל וותר שכר בשוק הפרטי. אפשר לטעון מאידך שבחוק לארץ מקבלים יותר. האם הכנסת יכולה לקבל סוג של נימוקים כזה? אנו מדברים היום על שכר המינימום. שמעתי שראש הממשלה מתנגד לשכר המינימום. כשיש הטבות רפואיות לנכירים ושכר מינימום שכזה לפועלים - זה דבר שמקומם. נדמה לי שגם שר המשפטים השמיע את קריאתו נגד שכר המינימום...

שר המשפטים מ. נסים:

מתי זה יהיה? מתי חשבתי את מה שאמרת?

ג. כהן:
קראתי כך בעתונים. חבל שהכנסת טעתה פעם אחת אבל לטעות עוד פעם ולא לתקן זאת היום - זה חמור. כל דיחוי בתיקון פירושו הגדלת היום.

היו"ר א. שפירא: האם אתה מדברת גם על שופטים, דיינים וקאדים?

ג. כהן:
על כולם. זה סוג כזה של הנאה שאין בו דרגות ואסור שיהיו בו דרגות. אם יש להם עיוותים בשכר - שיחקנו

את העיוותים בשכר - -

היו"ר א. שפירא: בינתיים הוסיפו להם מס הכנסה על כל התוספת.

ג. כהן: הבעיה היא לא רק בעיה של שופטים - -

היו"ר א. שפירא: ומה עם שופטים שאין להם ביטוח בקופת חולים?

ג. כהן: שיהיו חברים בקופת חולים.

ח. רמון: אם הם לא חברי קופת חולים שיעשה לגביהם הסדר כפי שנעשה לגבי אלה שמקבלים את אותם 30 מליון דולר.

ע. סולודר: אדוני היושב-ראש, בדמה לי שצריך להיות סדר מסויים. יש אנשים שההצעה שלהם בנושא מחכה שנה וחצי.

ג. כהן: אם יש איזה דג - צריך להתחיל בשופטים, במנכ"לים בחברי הכנסת וכו'. כולם כלולים בענין.

בנושא הזה צריך לצאת עשן לבן. אם תשנו היום עד שתחליטו לגמור את הענין ותבטלו את ההטבות - גם חברי הכנסת יבטלו, אפילו אם ידרשו לקיים ישיבה מחר והם יישנו ויבטלו את הנושא בוועדת הכנסת. לפחות בתקן את הגזק הגדול שבגרם.

היו"ר א. שפירא: ברשמו עד עכשיו חברי הכנסת וייצשטיין, רמון, סולודר.

ע. סולודר: ההצעה שלי בנושא מונחת פה מראשית הכנסת הזאת. בדמה לי שיש לי זכות ראשונים בענין.

י. כהן: אני לא חשוד על חברי הכנסת שאני לא רוצה שהנושא לא יעבור. יש לי עמדה ברורה. בשעה זו מקיימת סיעת הליכוד ישיבה עם שר האוצר ולכן אני מבקש שהדיון בנושא ייערך מחר ובסיים אותו מחר.

א. ויינשטיין: עד עכשיו בשמע כיוון אחד של דעה.

י. כהן: אדוני היושב-ראש, אני רוצה להשתתף בדיון.

היו"ר א. שפירא: אני חייב קודם לאפשר לשר המשפטים להתבטא. הזמנתי אותו לישיבה והוא ביטל ישיבה אחרת. היום לא נערוך

הצבעה בנושא.

י. כהן: כשיש ישיבת סיעה צריך להפסיק את הדיון. אני מציע שנקיים דיון והצבעה במועד אחר כדי שנוכל להשתתף בהם.

היו"ר א. שפירא: הודעתי ביום חמישי שהיום נקיים ישיבה מהשעה אחת עד השעה ארבע.

י. כהן: באותה עת עוד לא בקנעה ישיבת הסיעה.

י. ז'א. אמיר: אדוני היושב-ראש, אני קובע שזהו נצחון של כלי התקשורת. כולם מדברים ומוכנים להיכנע רק בגלל זה שיש תקשורת. אני העליתי את הנושא בכנסת השמינית. כולכם הייתם צנועים...

היו"ר א. שפירא: אדוני שר המשפטים, אני מבקש לשמוע דעתך לגבי שופטי ישראל. אני חושב שצריך לנתק אותם אחת ולתמיד מכל השרים ומכל יתר נושאי המשרה.

שר המשפטים מ. נסים: אדוני היושב-ראש, אני מבקש להבהיר מדוע אני כאן. אני מייצג את מערכת המשפט, את המערכת השיפוטית במדינת ישראל ובאתי בהתאם להזמנתך כדי להביע דעתי בסוגיה הזאת לגבי נושאי משרות שיפוטיות, כוונתי לשופטים. אני לא מופקד על דיינים אך ההחלטות הקשורות בנושא זה מדברות על כל נושאי משרה שיפוטית ועל זה באתי לומר דברים. בהתחלה אני מבקש להציג איזו תמונה הואיל ואני מכיר קצת את הסוגיה בה אנו דנים ואחר-כך אייחד את הדיבור על השופטים ומה שאגיד על השופטים ביתן להקיש ממנו על נושאי משרה אחרים, אך לא זו מטרתו כאן.

מכוח הוראות חוק שהסמיכו את ועדת הכספים של הכנסת, ולענין מסויים את ועדת הכנסת, בקבעות המשכורות, התשלומים והתנאים האחרים של הגורמים הללו או נושאי המשרה הללו על-פי החלטות של ועדת הכספים. הנושא של השירות הרפואי הוא מרכיב מתנאי העבודה של נושאי המשרה הללו והוא לא בולד לא לפני שנה ולא לפני שנתיים, הוא בולד בשנת 1953 והתחזק בשנת 1958.

ד. תיכון: לגבי כל השופטים או לגבי סוג מסויים של שופטים?

שר המשפטים מ. נסים: אבי מסביר עכשיו איך הענף בולד. הענין בולד בשנת 1953 והוא חל על שופטי בית המשפט העליון, על רבנים ראשיים, שרים, בשיא המדינה, מבקר המדינה ונגיד בנק ישראל. בשנת 1958 הוחלט לגבי כלל שופטי ישראל שהם יהיו זכאים לאישפוז.

היו"ר א. שפירא: על פי חוק.

שר המשפטים מ. נסים: על פי החלטה של ועדת הכספים.

בשנת 1958 הוחלט על זכויות אישפוז של שופטי שלום ושופטים מחוזיים, כלומר: כלל השופטים. לגבי שופטי בית המשפט העליון נתקבלה ההחלטה בשנת 1953. מאוחר יותר הוחלט הענין על כלל השופטים ובוספו על האישפוז גם אותם כללים החלים על חברי הכנסת. ומה באמר? בחוק יסוד השפיטה שמסמיך את ועדת הכספים באמר כדלקמן: "המדינה תכסה את הוצאות האישפוז... בשיא ושופט של בית המשפט העליון, הרב הראשי לישראל וחבר בית הדין הרבני הגדול, גם של שירותים רפואיים, למעט ריפוי שיניים, של נושאי משרה שיפוטית... זקוקים להם".

י. שריד: אישפוז זה גם קבורה.

שר המשפטים מ. נסים: אני מציע לא להתלוצץ על חיי אדם. יש דבר אחד שנשאר קרוש - חיי אדם.

עוד באמר: "נלי לגרוע מסעיף קטן א' זכאים נושאי לאותם זכויות בדבר אישפוז ושירותים רפואיים שזכאים משרה שיפוטית ובני משפחותיהם להם חבר הכנסת ובני משפחותיהם".

3.12.85

לגבי אישפוז או שירות רפואי או טיפול רפואי בחוץ-לארץ לא נאמר שיש זכות. נאמר ובלבד שאם יש צורך בטיפול רפואי בחוץ לארץ אזי תלוי הדבר בהחלטה של ועדה רפואית מקצועית של משרד הבריאות.

לגבי טיפול רפואי בחו"ל יש לי הצעה אותה אני מציע לגבי השופטים - ומותר לי להציעה בכלל כי אני גם חבר-כנסת - ולגבי כלל נושאי המשרה למיניהם כל הנושא של הטיפול הרפואי בחוץ לארץ כפי שהוא קיים יבוטל וייקבעו כללים לגבי טיפול רפואי בחו"ל שיהיו שווים לכל כלל אזרחי ישראל. הייתי מציע להוציא את הענין מהדיון. לכולם היחס בנושא זה יהיה שווה בשווה, לכל אזרח בישראל. למה? משום שאם אין טיפול מתאים בארץ - המצב צריך להיות שווה לגבי כולם.

הנושא האחר שאנו דנים בו - הטיפול הרפואי בארץ - הוא לגמרי לא דומה מפני שכמעט כל אדם מבוטח בקופת חולים. יש אנשים המבוטחים בקופת חולים של ההסתדרות, יש המבוטחים בקופת חולים מכבי, יש המבוטחים בקופת חולים לאומית ויש המבוטחים בקופת חולים מאוחדת. יש המבוטחים ב"שילוח". בשילוח יש המבוטחים על-ידי מדינת ישראל.

מה פירושה? ד. תיכון:

יש לי פה מסמך של בשיא בית המשפט העליון... שר המשפטים מ. נסים:

... זה בדיוק מה שרוצים להפסיק. ח. רמון:

רבותי, זה הביטוח הרפואי של שופטי ישראל. שמעתי שיש משאלה לבטל זאת. אני באתי לכאן כדי לדבר על שופטי ישראל. שר המשפטים מ. נסים:

כשחבר-הכנסת רמון פנה אלי בנושא אמרתי: תוציא את שופטי ישראל. היו"ר א. שפירא:

זה הביטוח של שופטי ישראל, אם תרצו או לא, ותכנו זאת באיזה שם של גבאי שתכנו. אם זו הטנה אזי זו כמו הטבות אחרות שניתנות לגבי כל המדינה. שופטי ישראל אינם מקבלים רכב צמוד, הם אינם מקבלים הבראה, הם אינם מקבלים ספרות מקצועית, הם אינם מקבלים את כל ההטבות - שר המשפטים מ. נסים:

אז תנו להם. ג. כהן:

קרן השתלמות כן. י. ז' . אמיר:

האם אני צריך רק לשמוע כל הזמן מבלי להשמיע? שר המשפטים מ. נסים:

רבותי, הזמנתי את השר כדי שידע את האמת ואני מבקש לא להפריע לו. היו"ר א. שפירא:

יש הטבות לעובדי מדינה אחרים, לעובדי ציבור אחרים ולעובדים במשק הפרטי, למיניהם. למשל, לעובדי חנרת החשמל יש חשמל חינם. יש כל מיני הטבות לעובדים במקום בו הם עובדים, לפי מה שמייצר המשק. אגב, לשרים לא רק שאין דמי הבראה, לא רק שאין ספרות מקצועית, לא רק שאין קרן השתלמות, לא רק שאין כובנות על ושעות נוספות - אלא הם גם עובדים 20 שעות ביממה. כל התבאים האלה שמבית בינתנים לעובדים אחרים במדינה. לשופטים ניתנו בין 2-3 הטבות בשנת 1953 ובשנת 1958 שהם בגדר תנאי העבודה שלהם, כשהאחת היא ביטוח רפואי על חשבון המדינה. ביטוח רפואי פשוטו כמשמעו.

אתה לא מדייק. כשאדם הוא חבר בקופת חולים הוא לא בוחר לו את הרופא.

י. צבן:

... ועבודה לכל החיים.

י.ז. אמיר:

זהו ביטוח רפואי, אם תרצו או לא. יש ביטוח רפואי בשילוח. הביטוח הרפואי שניתן לשופטים ניתן על-ידי

שר המשפטים מ. נסים:

זה שכתוב: המדינה תכסה.

אדם שהוא חולה ומשלם זה ביטוח?

ח. רמון:

ביטוח משמעו שאבי עושה ביטוח לפני שאבי משלם.

אלה הם תנאים שכל שופט שמתמנה יודע שהם קיימים לזכותו.

שר המשפטים מ. נסים:

צריך לזכור מהי מערכת השיפוט בישראל. אנו שואפים לקבל את המיטב שבעורכי הדין ולא משיגים כי חלק מהמיטב שבין עורכי הקץ אינו מוכן לעבוד תמורת 700 דולר ברוטו של היום בתנאי עבודה די מפרכים ובוודאי עבודה אחראית. לא מוכנים לעבוד עד גיל 70 בתנאים כאלה כשהם יכולים אולי ביום, אם לא פחות אפילו מיום, להשיג את זה, להיות חופשיים ולא להיות מוגבלים בשיג ושיח בחברה. הם משתכרים שכר של 700 דולר ובוותק כל 5 שנים יש תוספת של כמה עשרות סנטים או דולרים, תלוי לפי הדרגה והוותק, והם יודעים שיש להם שירות רפואי.

במאמר מוסגר אני רוצה לעשות חסד עם חברי, השר משה שחל. הוא לא אמר שיש לו הסכם אישי עם המנכ"ל אלא המנכ"ל שלו אמר לו: נקראתי לבוא לשירות המדינה בתנאים אלה ואלה.

ד. תיכון: הוא עבד קודם לכן כאיתו משרד.

שר המשפטים מ. נסים: הוא אמר שהוא נקרא למלא את התפקיד בתנאים אלה ואלה, שהאחד מהם שירות רפואי.

ח. רמון: הוא בא בתנאים שמגיעים לסגן שר. כשהיתה ההורדה של ה-10% מהשכר - הם בדקו את הנושא משפטית וראו שלא היה להם קיים בהקשר הזה.

שר המשפטים מ. נסים: לא באתי לומר שאם ועדת הכספים תקבל החלטה בענין זה אזי היא עושה מעשה בלתי חוקי.

היו"ר א. שפירא: אבל בלתי-אנושי - זה אתה יכול להגיד.

ח. רמון: יש אנשים שטוענים שאנו עושים דברים לא חוקיים.

שר המשפטים מ. נסים: קודם כל, לגבי השופטים זה לא היה וכשזה בעשה - זה בעשה זמנית, ומדובר על ה-10%.

ד. תיכון: זה לא היה כי אנו החלטנו שזה לא יהיה בהחלטה מיוחדת.

שר המשפטים מ. נסים: זה לא היה לגבי שופטים וזוהי החלטה זמנית. אבל כמעט שלא קרה במדינת ישראל שמשנים תנאי עבודה לרעה. עכשיו, בתקנות שעת חירום היתה הגבלה.

ח. רמון: הקיצוץ הזה הוא לתמיד, לפנסיה, לכל. אם אתה אומר שזו איננה שחיקה לנצח - זה לא. ב-500 אלף שקל מותר לפגוע...

שר המשפטים מ. נסים: זה היה בחקיקה. נוהגים להרע תנאי שכר קולקטיביים כאלה בחקיקה.

ועדת הכספים עיזכנה את שכר השופטים אך העידכון הזה עדיין מפלה את השופטים לרעה.

י. שריד: לטובה, בהשוואה לחברי הכנסת.

שר המשפטים מ. צסים: הוא מפלה אותם לרעה ביחס לכל המשק, למעט שרים, חברי כנסת ומנכ"לים.

ג. כהן: תציע לתקן זאת.

שר המשפטים מ. צסים: הגשתי בעבין זה הצעת חוק. שכר השופטים נשחק. זה שנ-1 באוקטובר לא עודכן השכר כשבכל המשק ניתן היה לעדכן את התוספות הבלורות, אותן אין לשופטים ואין לשרים -

ח. רמון: השופטים ביקשו שלא יהיו להם דברים כאלה.

שר המשפטים מ. צסים: בכון, אבל הם לא הסכימו ששכרם יישחק וכל המשק יקבל אך הם לא. צריך לתקן להם את האחוז בשכר.

היו"ר א. שפירא: הם ריתרו על התשלום של הוצאות רכב...

ח. רמון: הם ריתרו כדי שכל המרכיבים האלה ייכנסו לפנסיה. פעם אחת בהנים ופעם אחת חסרים. אני בעד עידכון

שכר השופטים מסיבות אחרות.

א. וייבשטיין: לא יהיו לך מנהלים במשק ולא יהיו לך שופטים בתנאים כאלה. אם רוצים מנהלים טובים במשק -

ח. רמון: אבל אתה מדבר על השכר.

א. וייבשטיין: אולם כאן חוגגת הדמוקרטיה הסוציאליסטית שאומרת: קודם צוותר -

ח. רמון: ההטבה הזאת מושחתת.

א. וייבשטיין: בשנות הששים התחילו להגיד: שכר שווה לכל.

שר המשפטים מ. צסים: הזכרת את המנהלים. המנהלים צמודים לסגני שרים וסגני שרים צמודים לחברי כנסת. לכן התנאים של

המנכ"לים הם של חברי הכנסת.

ח. רמון: התנאים של סגן שר עדיפים על אלה של חברי הכנסת והמנכ"לים צמודים לסגני השרים. סגן שר הוא בדירוג

כמו שר. יש שני מעמדות שהאחד מהם הוא סגן שר. סגן שר בהנה כמו שר מהשר"פ.

שר המשפטים מ. צסים: אתם יודעים שהמנכ"לים במדינת ישראל הם לא האנשים המשתכרים ביותר במדינה ופעם נגיע לרמה מסוימת שלא

תהא כדאית למדינת ישראל.

א. וייבשטיין: הגענו לזה.

שר המשפטים מ. נסים:

כך ויוצאים לקיצבה מגיעים להם מכס. אי-אפשר להגיד להם היום: זה גלקת מכס. אפשר לומר תיאורטית שמהיום ואילך מי שיתמנה לא יהא זכאי לכך

ד. תיכון:

אפשר אבל זה לא הוגן.

שר המשפטים מ. נסים:

אפשר וזה לא הוגן. אני בא פה כדי לטעון.

א. ויינשטיין:

אפשר לומר: אנו לוקחים זאת ממך ונותנים לך משהו אחר שתשלם עליו מס הכנסה. בחישוב כלכלי זה -

ח. רמון:

זו הטבה מגולמת החייבת במס.

שר המשפטים מ. נסים:

משלמים זקיפת הטבות על מה שנקרא הטבה. הטבה זו משלמים עליה זקיפת הטבה קבועה.

א. אנוחצירא:

על הביטוח הרפואי הזה ששר מקבל הוא משלם זקיפת הטבות. השרים שאני הכרתי היו חברי קופת חולים. הם שילמו מס לקופת חולים ובערך סכום דומה

לזקיפת הטבות.

שר המשפטים מ. נסים:

השירות הזה הוא שירות מקיף יותר אף שופט לא יותר על זה ולא מגיע שאתם תשבו זאת. משלמים זקיפת הטבות מדי חודש בגין השירות הרפואי הזה. שופטי בית המשפט העליון אינם חברים בקופת חולים והשופטים האחרים - חלקם חברים בקופת חולים וחלקם לא.

ח. רמון:

החוק מחייב אותנו להיות חברי קופת חולים.

שר המשפטים מ. נסים:

לא בכון. חלק אינם חברים בקופת חולים.

היו"ר א. שפירא:

אין ספק שנצטרך לקבל משלחות כדי להבין את הנושא לעומק.

י. מצא:

אני רוצה משלחת של סגני שרים.

ח. רמון:

אני מבקש משלחת...

א. ויינשטיין:

זה בית דין שדה.

ז. רמון:

אינך רוצה שזה יהיה בית קברות.

שר המשפטים מ. נסים:

יש שופטים בקצבה שאינם חברים בקופת חולים והם כבר הגיעו לגיל 70 ולגיל 78. אתם יודעים שיש הגבלות מסוימות בקופת חולים שמגיל מסויים בכלל לא מקבלים לחברות בקופת חולים. יש אם כן מצב שניטולו כך, באווירה כזאת, בלי לבחון במה דברים אמורים, בלי לבדוק, בלי לתהות, בלי אולי למצוא תחליף - יביא לדברים קשים.

אני רוצה להעלות רעיון מסויים, אולי הוא נוסר,

אולי הוא לא שווה אגורה, ואני מצטער על העלאתו; יכול להיות שיאמרו שהאנשים האלה יהיו מבוטחים כמו בשילוח והמדינה תשלם. יכול להיות שצריך לעשות גילום. זו הטבה של שכר ולא יועיל לאף אחד אם נקרא לזה מיוחסים או לא. האם אתם עושים חסד עם מישהו בדברים האלה? - תשניאו את השופטים, תשפילו אותם בפני הציבור. קל מאד לעשות זאת..

אף אחד לא רוצה לפגוע בשופטים.

ד. תיכון:

חבר-כנסת לא יכול למלא תפקידו. כל אחד שואל אותו על ההתקן התוך רחמי.

ה. רמון:

מדברים על נורמות חדשות בעניין.

ד. תיכון:

יש לי דעה מסויימת בעניין זה. אומר חבר הכנסת תיכון שמדברים על נורמות חדשות ויש מקום לדון בזה. חבר-הכנסת רמון הזכיר את ההתקן התוך רחמי. צריך לומר שדברים מעין אלה לא כלולים בניטוח הזה.

שר המשפטים מ. נסים:

בסך הכל, ביסודו של דבר, בעניין היום-יומי, במה שובח השירות הזה? אני חבר ממשלה ומשנת 1953 ועד היום היו הרבה שרים. ביסודו של דבר, חנן מהמקרים היוצאי דופן לא היה שימוש לרעה. שר הבריאות אמר לי שהוא לא התכוון ששרים וחברי כנסת בסעו לחוץ לארץ; הוא התכוון לכך שחברי כנסת פנו אליו וביקשו בשביל ידידים שלהם, אזרחים. מזה הפכו עולמות ודיברו כאילו על שרים וחברי כנסת. דבותי, אפשר לשפוך דמים. היום זה אומץ לב לבוא ולדבר כך והטלוויזיה הלכה כשאני מדבר.

גרשו אותה.

י. צבן:

עד היום שמענו רק את ההצעות לסדר היום.

א. ויינשטיין:

מי גירש אותה? באיזו זכות?

היו"ר א. שפירא:

עובדי המשמר הוציאו אותם...

ח. רמון:

בסך הכל במה מדובר פה ביסודו של דבר? בזכות אישפוז שיש לכולם, חברים ושאינם חברים בקופת חולים. אני מדבר על האישפוז. כמה קופות חולים גם מאפשרות לבחור רופאים.

שר המשפטים מ. נסים:

כמה אישורים לא לבוא לעבודה בותנים?

היו"ר א. שפירא:

כשדיברתי על שופטים אמר לי מישהו: אפשר להסדיר טפסים. יש טופס, יש לו מספר ואפשר לתת אותו, תבטלו ותיתנו את הטופס הזה שהוא פרוטקציוניסטי. מישהו אמר לי זאת.

שר המשפטים מ. נסים:

אין דבר כזה, זו טעות.

י.ז. אמיר:

אפשר לבצל אותו באופן פרוטקציוניסטי אם המנהל של קופת חולים שלך יגיד לך: תלך לרופא הזה

י. צבן:

ואני אחתום על הטופס.

כשאתה הולך לבית חולים - אתה מביא כמו כל אזרח התחייבות מקופת חולים.

י. שריד:

בשנת 1971 הציעה ועדת הכספים לשופטים לשלם החזר הוצאות בגין ביטוח רפואי בקופת חולים. אמרו: בית ריתור על דמי אישפוז. השופטים סרבו ואמרו:

שר המשפטים מ. נסים:

לכם את דמי הביטוח תמורת :
אנו רוצים לפי התנאים.

מ. בר-און: הם כנראה יודעים מה הם רוצים. למה הם לא ויתרו אם זה כל-כך טוב?

שר המשפטים מ. נסים: ביטודו של דבר בשירות היום-יומי אין הנדלים בסיסיים.

י. צבן: הזכות היא לא רגילה.

שר המשפטים מ. נסים: יש ענין של בחירת הרופא.

י. צבן: בענין האפשרות לבחור רופאים יש הבדל בין מרכז הארץ לבין הנגב והגליל.

שר המשפטים מ. נסים: רבותי, אמרתי את מה שאמרתי בענין הטיפול הרפואי בחוץ לארץ. יש, למשל, ענין של אביזרים רפואיים למיביהם שהם לא שירות רפואי פרופר וזה ענין אחר. דיברתי על הצורך לבחון את הנושא ברגיעה, תוך שיקול דעת, תוך בחיבת אלטרנטיבות.

ד. תיכון: מה אתה מציע?

שר המשפטים מ. נסים: ההצעה הבסיסית - ואני מדבר על שופטים - שלי אומרת:

לגבי השופטים להשאיר את המצב כפי שהוא היום. אני חושב שזה לא יהיה הוגן לעשות שינויים בשעה זו ללא הידברות. בכוון, השופטים אינם צודים להסכמים, גם שרים, גם חברי כנסת, אבל אין זה בכוון ללא הידברות עם הגורם - למשל שר המשפטים שמייצג אותם - לבוא ולקבל כך החלטה שנוגעת למרכיב חשוב בתנאי עבודתם של השופטים.

א. ויינשטיין: מי מייצג את הביהול במשק? איזה שר יבוא וידבר על האספקט הביהולי במשק?

ד. תיכון: האם אתה מוכן להציע הצעות תוך שבוע ימים?

שר המשפטים מ. נסים: אלטרנטיבות מהותיות יכולות להיות למשל ביטוח רפואי. יכול להיות, זה לא בטוח. לא בדקתי. אתמול בלילה קיבלתי את ההזמנה. יש אפשרות - ואולי זה רעיון בוסר אווילי - לחשוב על ביטוח רפואי, למשל, שיינתן באמצעות שילוח ואז המדינה צריכה לשלם זאת עם אותה רמה של זקיפת הטבות.

ד. תיכון: כמה זמן דרוש לך כדי להביא הצעות מספר?

שר המשפטים מ. נסים: או לבדוק אפשרות של גילום. בעוד שאתה יכול לגלם את נושא ההבראה, הגילום פה הוא קשה כי תלוי במי מדובר.

א. ויינשטיין: לגבי מי זה?

שר המשפטים מ. נסים: זה יכול להיות גם לגבי מנהלים. אני באתי לדבר על שופטים. מטעמים שבהגיבות אפשרות לומר שאת התוכן של הדברים אפשר להקיש לגבי גורמים אחרים. אני באתי לייצג את השופטים.

י. ז'. אמיר: אני רוצה להצטרף בענין המזכ"לים...

שר המשפטים מ. נסים: אני חושב שאם תתקבל החלטה לבטל את הנושא הזה כולו במתכונתו לגבי המזכ"לים, לא שופטים, לדעתי זה יהיה

משווה -

ד. תיכון: בשלב ראשון אני מציע להשרות אותם לחברי הכנסת.

שר המשפטים מ. נסים: אולי, אני לא מייצג אותם.

- א. ויינשטיין:
ועל-ידי זה נשאיר לחברי הכנסת ...
- ח. רמון:
אני אומר שלא.
- א. ויינשטיין:
אין לך תקציב כי אין לך מנהלים במשק הציבורי.
- מ. בר-און:
זה מה שעושה את ההבדל?
- א. ויינשטיין:
זה משק שצריך להפעיל הון ועבודה וכדי שההון יביא עבודה לכאן יש צורך ביעילות.
- ח. רמון:
אם כך למה המשק הפרטי לא כל כך מבריק?
- שר המשפטים מ. צסים:
אני לא מייצג את המנכ"לים ולדעתי אסור לקבל החלטה בלי לשמוע את הנציגות שלהם. פה משנים דבר לא פעוט שאיבנו שולי ביותר בתנאי העבודה שלהם. אני לא אומר שזה אסור לשנות מבחינה חוקית. אמנם זה בהסכם העבודה שלהם, אך זה מוצמד לסגן שר ואם משנים לרעה מעמד של סגן שר משנים לרעה את מעמדם.
- ח. רמון:
אם בכלל צריכים להיות צמודים, אזי צריכים להיות צמודים גם לטוב וגם לרע.
- א. ויינשטיין:
אמרת לא לבטל חשמל חינם.
- ח. רמון:
זה נושא שמעוגן בהסכם קיבוצי.
- א. ויינשטיין:
אתה לא יודע על מה אתה מדבר. עם מנכ"ל יש חוזה.
- שר המשפטים מ. צסים:
אני מציע שנושא של הרעה בתנאי העבודה לא יוכרע כך. צריך לבדוק גם מי הנפגעים, כמה אנשים מצויים בגימלאות, מה מצבם, האם ניתן לפתור את בעייתם. יש אנשים שקיבלו סיעוד ואם הניטוח יבוטל האם הם ימשיכו לקבל את הסיעוד? אולי לא היה צריך את הכל מלכתחילה, כמו שאולי לא היו צריכות להיות קרנות השתלמות.
- ד. תיכון:
לחברי כנסת אין קרנות השתלמות.
- ח. רמון:
אנו צמודים לשכר הממוצע במשק.
- שר המשפטים מ. צסים:
אני מיעץ לוועדת הכספים, וזאת לגבי כולם וגם לגבי השופטים אותם באתי לייצג, לא לעשות דבר נמהר שיהיה פוגע. אני מציע שבאופן שקט ועבייני בעשה מאמץ לבדוק אם יש אלטרנטיבות. אולי לשנות, אולי להוריד דברים על-ידי אלטרנטיבות מהותיות.
- י. שריד:
אתה אומר שצריך לעשות את הדברים בזהירות. הרעיון המרכזי מובן.
- ד. תיכון:
האם אתה מרוצה מהמצב הנוכחי או שאתה טוען שצריך לשנותו?

שר המשפטים מ. צסיס:
את ענין הנסיעות לחוץ לארץ צריך לשנות. יש כמה דברים ששמענו עליהם לאחרונה, שהגישו לגביהם חשבונות, שצריכים להיפסק וזה ניתן. את הענין הנסיסי אין, לדעתי, לבטל בשום פנים מבלי שיש תשובה לטיעונים בקשר להסדרי העבודה הקיימים המחייבים, שבאופן משפטי יבש אפשר לומר שניתן לשנות אותם. אגב, אשר לשכר - השחיקה היא לבצח. ב-31 לחודש מרץ תחולת החוק בפסקת -

א. ויינשטיין: שכר השופטים והשרים בשחק לבצח.

שר המשפטים מ. צסיס:
ב-1 באפריל בהסכמי העבודה יכולים, אם ירצו, להחזיר הכל, תיאורטית. אני לא אומר שזה יהיה. פה מוצע משהו ביחס לדבר שהוא מנוסס משנת 1953, כלומר 32 שנה לפחות, לשנות הכל במחי יד אחת בגלל שהיו כמה תופעות שוליות, שליליות, שאני מצטער עליהן, ואיבני יודע באיזו מידה זה היה, וגם שר הבריאות לא מדבר על דברים יוצאי דופן רבים? בגלל הדבר הזה צריך אולי להתעורר ולהביא לידי נורמות חדשות, אך לא באופן נסיסי לשנות תנאי עבודה.

ע. סולודר:
המעבר מהדיון שהתקיים היום בבוקר לדיון שמתקיים עתה היה מקרי, אך הרקע של מה שמענו לפני הצהריים והרקע של מה שאנו שומעים עכשיו הוא רקע שמראה על אי-שוויון נסיסי. לפני הצהריים שמענו על מה שקורה בכל מערכת הבריאות בישראל ואחר-הצהריים אנו דנים בהטבות של הנכירים. יחד עם זאת, אני לא רוצה לדון לפני שאני יודעת את ההצמקות. חברי הכנסת שהגיעו לכנסת בשנים הראשונות - נתנו את חייהם.

אם יש כאן עוול שכל-כך הרבה חברי כנסת בזעקו ביחס אליו - איפה היינו אנו חברי ועדת הכספים, כשהנושא מובח לפנינו מהחודש הראשון של הכנסת הזאת? בשבוע הראשון של העבודה נכנסת הזאת הנחתי על שולחן הוועדה הצעה לסדר היום בנושא. אנו דנים בהצעות לסדר היום של חברי כנסת ואם נגרם בנושא זה עוול כה גדול - איפה הייתם כולכם?

ח. רמון: טעינו, עכשיו בזעקנו.

י. שריד: הצענו הצעות והן נפלו בהצנעה.

ע. סולודר: אני שמחה שבלחץ כלי התקשורת הנושא הגיע סוף סוף לדיון.

ד. תיכון: הוא הגיע לדיון מכוח המליאה.

ע. סולודר: הוא עלה במליאה בלחץ התקשורת. יחד עם זאת, אני מציעה לעצמנו - ואני אומרת זאת כאחת שבאבקת בנושא - שבדיון בנושא לא במזג אוויר של עליהום. שמעתי את שר המשפטים. אני מצטערת שהוא בא לדבר רק בעניינם של השופטים. אני חשבת שהשר המתאם בממשלה -

שר המשפטים מ. צסיס: השר המתאם בממשלה הוא השר שחל. הדברים שאמרתי מקובלים גם על השר שחל לאורך כל הקו.

ע. סולודר: זה נושא מסוג הנושאים שלגביו כולם צריכים להיות שווים בפני החוק. זה נושא מסוג הנושאים שלא צריך להיות בו הבדל בין עני לעשיר. הגיע הזמן לעשות סדר בנושא הזה. יחד עם זאת, אמרת את מה שאמרת קודם ואני מניבה שחלק מהענין קשור בתנאי עבודה. לכן לא הייתי מציעה שבטפל בנושא בשיטת הזבנג וגמרנו, כשיש דברים שקיימים 30 שנה. יקח עוד שבוע ובקיים את הדיון תוך הידברות. אני בגד פתרון במזג אוויר של עליהום ובגד שיטה של זבנג וגמרנו.

ד. תיכון: הפרוצדורה שאת מציעה משמעה דיון חודשים רבים.

ע. סולודר: מהנסיון שלי בכנסת יש דברים -

את אומרת שיש לרוץ בנושא בשיקול דעת. בשבוע זה לא עליהם וביום זה כן עליהם.

ד. תיכונן:

ע. סולודר:
אני מודה ומתוודה שכשהצעת את ההצעה לא ידעתי עד כמה היא מורכבת, לכמה סקטורים היא בוגעת ומכוח כמה חוקים היא בובעת. שמעתי את הדברים שאמר שר המשפטים. אני אישית הייתי מסתפקת בכך שהיינו הולכים לכיוון של שני נושאים: ראשית, נשווה את כולם בנושא ביטוח הבריאות, אם ביטוח בקופת חולים ואם בדבר אחר, אך לפחות שבנושא הזה נהיה שווים ולא יהיו כאלה שיש להם זכויות אחרות, ולו רק בגלל החדמית הציבורית.

י. מצא: מה פירוש בתדמית הציבורית?

ע. סולודר: הכוונה למה שקורה היום בציבור. לכל מקום שאתה בא מעלים את הנושא. אתה לפעמים לא יכול לפתוח את הפה ולהרים את הראש. בוצרה אצל הציבור תדמית מסוימת ואין הנחנה בפריבילגיות.

י. מצא: ומה דעתך על התדמית הזאת שנוצרה?

ע. סולודר: התדמית שלילית ולנו יש חלק ביצירתה.

י. שריד: ההצעה שלך היא הצעה איומה.

ע. סולודר: לא שמעת את הצעתי, תתאזר בסבלנות.

י. שריד: זה חייב להיות מבוטל כליל.

י. מצא: אני רוצה שיאפשרו לשופטים לעשות עבודות פרטיות כמו חברי הכנסת.

ע. סולודר: אני עקבית כי אני לא חושבת שצריך לגמור את הטיפול בנושא בשיטת הזבנג וגמרנו. לכן אני הייתי הולכת בשני כיוונים: ראשית, ללכת בכיוון של השוואה, שלכולם יהיה ביטוח בריאות, גם לאלה שמקבלים היום את ההטבות ואינם מחוייבים להיות חברים קופת חולים. שנית, יש לבטל את הפריבילגיות לגבי טיפול בחוץ לארץ. בזה כולם צריכים להיות שווים. אני מטפלת כרגע בענייניו של אדם שאיבד מיוחס, אשר בזקק להשתלת לב ואני עוסקת בנסיון לאסוף כספים לביצוע השמלת הלב. זה אדם שעבד בבית החולים פוריה, שהוועדה אישרה את הטיפול שהוא צריך לקבל אך היא לא צותנת כסף.

היו"ר א. שפירא: ממי את רוצה לקחת את הכסף?

י. צבן: אני הגשתי הצעת חוק הקשורה לענין, לפיה תינתנה הקלות במס לתורמים.

ע. סולודר: בנושא התרומות צריך לפנות אל עצמנו, אל המועצה האיזורית עמק יזרעאל וכיוצא בזה.

אמרתי את שני הכיוונים שאני מציעה.

א. ויינשטיין: אני חושב שהמצב כפי שהוא היום הוא בלתי-נסבל ומחייב שינוי, אך כדי לדעת איזה שינוי צריך לעשות - אני הייתי בודק את הדברים אחרוניים ומנסה לחשוב כיצד בוצר המצב הזה. חיינו כאן שנים רבות בארץ בתחושה ובמציאות שבה אומרים: צריך לתת שכר שווה, פחות או יותר, לכל, כשאר אומרים יש כאן שכר שווה כמעט לכל. אבל המדינה הזאת עובדת לפי מתכונת קפיטליסטית, דהיינו: רוצים הון, ההון צריך להפעיל עבודה ועובדים וכדי שההון ישא פרי יש צורך במנהלים ואותם צריך לגמול. אבל אמרו: האם ניתן לבכירים

יותר כסף מאחרים? כך התחילה מערכת השחיתות לחגוג והנושא בו אנו דנים היום הוא חלק מאותה שחיתות. מה קרה? אמרו למנהל: אנו לא יכולים לתת לך יותר, במקום זה תיסע לחוץ לארץ כמה פעמים בשנה. כשמנכ"ל כימיקלים לישראל נוסע לחו"ל - הוא נוסע כדי להביא דולרים. אבל חברה לוקאלית מקומית? - למנהל כזה אמרו: אתה תיקח דירה בירושלים או בתל-אביב ואנו בשלם את שכר הדירה.

ד. תיכונן: מי אמר למי? - המנהל אמר זאת לעצמו.

א. ויינשטיין: כך נתנו למנהלים בסיעות, שכר דירה, ביטוח בריאות, והכל פתוח. אבל כשהיו עולים על הבמה היו אומרים: השכר כמעט שווה, המשק הוא כמעט סוציאליסטי. בכל המשקים הקפיטליסטים המצב הוא שמנהל מקבל יותר שכר מהעובד שלו. במשק הישראלי הגענו לרמת בזבז כזאת ובחשלות כזאת - ואני לא מדבר על שרים, הם אנשי ציבור, אני מדבר על המנהלים, הם מעניינים אותי - ושחקנו כאן בוועדת הכספים את שכבת המנהלים במשק. באתי לוועדה הזאת ואמרתי: חברים, אנו צריכים לעדכן את שכר המנהלים אחת לחצי שנה; אמרתי שפנו אלי ראשי חברות ממשלתיות ואמרו לי שהאנשים בורחים. המשק הישראלי ברובו הוא משק ממלכתי. שמענו היום על בריחת רופאים מהמערכת. הוועדה הזאת, רבותי, שחקה את שכבת המנהלים בארץ. כל אחד מאתנו עולה על הבמה ושואל: למה צריך לקחת כל-כך הרבה מסים? גובים הרבה מסים כי כל אחד מפרנס 10 עובדים בלתי-יעילים. כשבאתי לכאן ואמרתי שצריך להעלות את רמת השכר של המנהלים, אמרו לי: יש להם הטבות. עכשיו, אם ניקח את ההטבות, מה יהיה להם?

יש דברים בלתי-נסבלים, כמו הטיפולים בחוץ לארץ. בוועדה הזאת יש קשת של דעות. יש הרואים להגיע לשוויון בנושא השכר, כשזוהי האידיאה שלהם. אני חושב שכך בגיע לאבדון. יעמדו בתור לקנות תפוחי אדמה. חבר-הכנסת חיים רמון רוצה שכר שווה.

ח. רמון: אני בעד שכר לא שווה.

א. ויינשטיין: השאלה מה המינון שלך. מהי ההצעה שלי? אנו צריכים לקבל החלטה - ואם זה ידרוש שבועיים או שלושה, שידרוש - לצמצום ההטבות ובמקביל לתגמל את המערכת אם לפי הצעת היושב-ראש, אם לפי הצעת שר המשפטים ואם לפי כל הצעה אחרת. יש לנהוג כך במקביל לנטילת הטבות. לא נשחק את שכרם דרך שחיקת השכר של כולם וכאן מדברים על שחיקה בשכר של פי כמה וכמה. רוצים לבטל את ההטבות, ואני לא מדבר על הצד החוזי ועל האפשרות שמנכ"ל יגיש תביעה בנושא, אבל אני לא רוצה להתלות בזה, אני רוצה להתלות בצד הכלכלי. עלינו להחליט איך לתגמל כנגד נטילת הטבות. אם אדם יקבל שכר של פי שניים ושלושה או פי אחד וחצי - זה ייכנס למס הכנסה. המשק היום הוא משק מעוות. אמרו לאנשים להגיש חשבון הוצאות, הם חשבו שיותר להם להוציא יותר ואנשים יושבים בבתי סוהר.

מ. בר-און: אתה מפריז. מי שגנב יושב בבית סוהר.

י. מצא: חבר הכנסת ויינשטיין, אתה יכול לומר שאנשים נוטשים את העבודה, אך לגנוב - זה סיפור אחר.

א. ויינשטיין: אני מדבר על עובדות. כשאנשים רשאים לקחת מהמערכת מעבר לשכר ואומרים להם שהם עשו מעשה גרוע -

מ. בר-און: גנב זה גנב.

א. ויינשטיין: יש חברות ציבוריות בהן מנהלים משתמשים בישראל כרטיס כדי שלא יידעו כמה הוצאות היו. חותמים כשאוכלים במסעדה פה או בחו"ל וזה נכנס לחשבון אחד. הצד שלהם יוצג במשך שלוש שעות.

ח. רמון: הצד שלך הוצג במשך 50 דקות על-ידי שר המשפטים.

א. ויינשטיין:
אומר את מה שאני רוצה לומר, הוא לא מייצג אותי.
ברגע שאחה צותן למנהלים במשק לקבל דברים מעבר
לשכר, הם לוקחים לעצמם כל מיני דברים.

לכן, אדוני היושב-ראש, אני מציע צמצום בהטבות
וביטול חלק מהן ומהצד השני לעשות את החשבון, לבדוק כמה זה, ולשלם זאת. לא
אסכים לביטול חד צדדי.

מ. בר-און: מה שאתה מציע זה טירפוד העניין.

ד. תיכון:
יש מבכ"לים וממונים שעובדים חודשיים וחצי שנה;
האם אתה חושב שהמינוי הזה מקנה להם ביטוח בריאות
לכל החיים? האם לזה אתה מסכים?

א. ויינשטיין:
הבעיה שלי היא עקרונית. אני רוצה לשמור על שכר
המנהלים במשק.

ח. רמון:
אני בהחלט מכבד כל דעה, אולם אינני מכבד דעה
לפיה אנשים יצטוו בכל מיני דרכים, יותר יפות ופחות
יפות, למנוע בסופו של תהליך הצבעה בוועדה. יושב-ראש הוועדה יכול להיות בדעה
שזה יהיה לשופטים.

היו"ר א. שפירא: לשופטים ורבנים.

ח. רמון:
לסדר, אני מבקש שנתכנס ביום ה' ונקיים דיון
שימשך ברציפות עד לקבלת החלטה. בהרבה דברים
מותר לעשות טריקים. בענין הזה ישפטו אותנו יום יום, שעה שעה, עד שבחליט ואם
יוחלט בניגוד לדעתי - תהא זו החלטה של הכנסת בה בחר העם. אולם אין למרוח דברים
ולצערי הרב מה שעשה שר המשפטים היה זה נסיון לקבור את הענין. עמדתו ידועה מזה
שנים. הוא אמנם דיבר על השופטים, אבל עמדתו לגבי השרים וסגני השרים ידועה.
אני מבקש שבמשיך בדיון גם מחר ואם לא - נקיים את הדיון ביום חמישי, אולם הדיון
לא יכול שלא יסתיים. כולנו מנוסים. שר המשפטים ניסה למכור לנו לוקשים ואנו
לא מתכוונים לאכול אותם. הוא סיפר לנו מהו ביטוח. תאר לך שאנו ואומר לך שתצטרך
לשלם את פרמיית הביטוח כשהבית שלך נשרף. ביטוח אדם משלם כשהוא בריא ולא כשהוא
חולה.

י. צנן: יש כללים לביטוח.

ח. רמון:
זה לא ביטוח וזה לא דומה לביטוח ולכן אין שום
סיבה להמשיך בכך. יש שאלה לגבי השופטים ואני מבין
את הבעייתיות, אבל גם שם שופטים מחוזיים רובם מבוטחים בקופת חולים. מדובר
על שופטים עליונים. גם לגביהם ניתן למצוא פתרונות. אם לא יגעו בשופטים - לא
יגעו בשרים. אתפוש את כל מי שאוכל, אחד אחרי השני. מה שאני יכול לעשות - אעשה
עכשיו. אם אפשר להחליט הרגע - נחליט. אני יכול עכשיו לבתק את הענין ולקבל החלטה
לגבי שרים וסגני שרים. אם היושב-ראש יאמר שמחר נעמיד להצבעה את ענין השרים
וסגני השרים, ולא כן השופטים, הוא עשה עמי עסק. לפי דעתי, זהו דבר נוראי.
התיקון הוא פשוט וכל הדברים של חבר-הכנסת ויינשטיין בנושא הפילוסופיה הליברלית -
אין להם מקום ואחיזה ואין לכך קשר עם הנושא. אם נבדוק את המשק הפרטי והציבורי
ונברר היכן יש יותר מוכשרים - נראה. אתה רוצה להציג פילוסופיה ליברלית.
כל האנשים האלה רצו להיות צמודים לסגני השרים והם בלחמו על הענין הזה. האם
רק לטוב הם ניהלו את המלחמה? הם אמרו: מה שטוב לסגני השרים טוב גם להם. יש
תקדים משפטי בענין הזה. כשניכר 10% משכרם של סגני השרים הם לא יכלו לפצות את הפה.
אין להם קייס, ובצדק. הם רצו להיות צמודים לסגני השרים מתוך מחשבה שסגני השרים
יזאגו לעצמם. בנורמות של שנת 1985 רוצים שמה שהיה לסגן שר יהיה פחות ממה שהיה.

אני מוכן לשבת עם המנכ"לים ואני רוצה לראות מנכ"ל אחד בעולם שישב על חוזה עבודה וידרוש את הזכויות האלה. אין דבר כזה בעולם. אין דבר כזה שאדם ומשפחתו יקבלו ביטוח נדיאות לכל החיים. אין דבר כזה במשק הפרטי.

לכן אני מבקש ממך, אדוני היושב-ראש, לסיים את העניין. אני חושב שבנושא השרים וסגני השרים אנו בשלים לקבלת החלטה כבר עכשיו. אשר לשופטים - אתה רוצה לשמוע אותם, בבקשה, זה הגון, זה מוצדק. אך כל בכרוך את הדברים ובאמר: או עסקת חבילה אחת או שום דבר, כי מנסיון העבר של חברים ותיקים ממני אנו למדים שלא יהיה שום דבר. לזה לא אתן יד.

ד. תיכון: כשאתה אומר שופטים, האם אתה מתכוון לדיינים?

היו"ר א. שפירא: אני בעד ביטול ההטבות לשרים וסגני שרים. אין ויכוח אתי בנושא. אני רוצה לומר את דעתי. אני מעסיק הרבה מנכ"לים בהרבה חברות ואני יודע מה הולך במשק. למה אני בעד ביטול ההטבות לשרים ולסגני שרים? - המינוי פה הוא מפלגתי. אם לבו, ועדת הכספים, היתה האפשרות לחוות דעה בשאלה מי יהיה שר ומי לא - הייתי מדבר על התנאים שצריך לתת. אולם מי שממנה את השר זו המפלגה שלו.

מ. בר-און: כך גם לגבי המנכ"ל.

היו"ר א. שפירא: רוצים להיות שרים וסגני שרים - אפשר לוותר על ההטבה.

ח. רמון: מתים להיות מנכ"לים.

היו"ר א. שפירא: יחד עם זאת, יש לי עניין שבמשק הציבורי יעבדו אנשים מוכשרים, ואני לא בכנס עתה לדברים שאמר חבר-הכנסת ויינשטיין. אם תתקשר לכלל או לכור תראה שמנכ"ל רציני, מוכשר, מרויח בערך פי שש ממנכ"ל ברשות הציבורית. למה? - כי מי שמוכשר המשק מציע לו תנאים כאלה שהוא לא יכול לעמוד בפניהם. לא הייתי רוצה שלמשק הציבורי יילך רק אדם שבמשק הפרטי הוא לא יכול למצוא עבודה, משום שהוא לא כשרוני. פה יש בעיה ואני לא מאמין שמהשכר הזה מנכ"ל יכול לחיות. פעם הייתי רוצה לראות איך הוא חי.

מ. בר-און: מה זה שייך לנושא?

ח. רמון: מה זה שייך לנושא?

ד. תיכון: אדוני היושב-ראש, שמעתי את דעתך ברדיו, אל תחזור על הוויכוח הזה.

ח. רמון: אם יציעו לחלק מהמנכ"לים בכלל ובכור להיות מנהלים בחברה ממשלתית הם יבואו כי כסף זה לא הכל בחיים.

היו"ר א. שפירא: רק אלה שחסכו כסף.

רבותי, אני מודיע שביום ה' בקיים ישיבה עם שר המסחר והתעשייה על המצב במשק. אם נסיים ביום שני את הדיון בנושא בתי החולים - במשיך את הדיון בנושא זה מהשעה אחת עד השעה ארבע.

מ. בר-און: אני מציע שבקיים את הישיבה מהשעה אחת עד השעה ארבע, ביום ג'.

היו"ר א. שפירא: אני מוכן לקיים ישיבה ביום ראשון.

ח. רמון: אבקש שגם בצביע. לא ארפה ממך עד שתקבל החלטה.

היו"ר א. שפירא: גם לגבי שופטים ודיינים --

נחליט על הכל ביחד.

קריאה:

אפשר גם לחוד. אני מבקש שאם נוכל צבניע לגבי
השרים וסגבי השרים.

ח. רמון:

אני מודה לכם. הישיבה נעולה.

היו"ר א. שפירא:

(הישיבה ננעלה בשעה 16:00)